

Innhold

Forord	5
1 Innledning	13
Når ting går galt.....	13
<i>Ansatser</i>	15
<i>Noen begrepsavklaringer</i>	15
<i>Et forskningsfelt</i>	17
<i>Å snu lyskasterne</i>	18
Hvordan er arbeidet lagt opp?	19
<i>Materiale, utvalg, innsamling og analyse</i>	19
<i>Informantene</i>	20
<i>Et krav om taushetsplikt og anonymitet</i>	23
<i>De som ble intervjuet</i>	24
<i>Mellom nærhet og distanse</i>	25
<i>Presentasjon og analyse</i>	26
<i>Ni hovedintervjuer</i>	27
<i>To teoretiske nivåer</i>	29
<i>Bokens struktur</i>	30
2 Teoretiske perspektiver	31
Et kontekstuellt perspektiv.....	31
Avgrensninger.....	32
Hva er ansvar?.....	34
<i>En begrepstaksonomi</i>	35
<i>Ansvar og andre aktører</i>	44
Hvordan forstås skyld?.....	45
<i>Skyldens historiske karakter</i>	47
<i>Skyldfølelsens sted</i>	48
<i>Trekk ved skyldfølelsen og skamfølelsen</i>	48
<i>Forteller skyldfølelsen sannheten?</i>	51

Uryddig farvann.....	51
Ikke-moralsk skyldfølelse.....	53
Flaks, uflaks og risiko.....	57
En epilog om skyld og ansvar.....	61
3 Møte med praksis.....	65
Man glemmer at mennesket er sårbart og dødelig.....	66
Flinke gutter og flinke jenter.....	67
Mangel på kunnskaper og ferdigheter.....	68
4 Balansekunstneren.....	73
Innledning til forskningsfeltet.....	74
Det begynte med et løfte.....	75
Vertikal vold.....	76
Strategier for konflikthåndtering.....	79
Å bære ansvaret.....	83
Den interne varslersens moralske dilemma.....	86
Kan jeg klare det?.....	88
Hendelsen som vender tilbake.....	90
Epilog om tilgivelse.....	92
Avslutning.....	94
5 Den kvinnelige pasienten.....	97
Innledning til forskningsfeltet.....	98
Et profesjonsetisk anliggende.....	99
Hvordan kunne det skje?.....	102
Overskridelser og krenkelser.....	104
Lengselsfulle behandlere.....	107
Den krevende og skjeve relasjonen.....	110
Ansvar – mellom årsak og skyld.....	114
Skyld, skyldfølelse og tap.....	118
Skammen og selvforakten.....	120
Å leve videre med seg selv.....	123
Veien videre.....	124
Avslutning.....	129
6 Et fortettet døgn i distriktspraksis.....	131
Innledning til forskningsfeltet.....	132
Fra Capitol til den tarpeiiske klippe.....	134
Tapet som optikk.....	136
Skyldavklaringen.....	137
Skammen.....	138
Et ansvarlig møte.....	140
Å stable seg på beina igjen.....	147
Avslutning.....	151

7 Den strenge dommeren	153
Innledning til forskningsfeltet	154
En skjebnesvanger dag på jobben.....	156
Ansvarsvurderingen	158
Dommeren og dommens premisser.....	162
Dommen, følelsen og straffen.....	166
En epilog om dyrekjøpt erfaring	170
Avslutning.....	172
8 Stol aldri blindt på autoriteter!	175
Innledning til forskningsfeltet	176
Traumatiske hendelser	178
Syndebukken	179
Hun vet hva det handler om.....	180
Hendelsen	181
Ansvar og syndebukk	182
Syndebukkens byrde.....	186
Epilog.....	191
Avslutning.....	192
9 En syndebukk for de pårørende	195
Innledning til forskningsfeltet	196
Tapet.....	197
En syndebukk fra kulissene.....	197
Syndebukkens moralske forkledning	200
Syndebukken som ikke forsvant.....	201
Veien videre.....	203
Tilbakeblikk.....	205
Avslutning.....	206
10 Å leve med sine døde pasienter	209
Innledning til forskningsfeltet	210
Et selvmord i avdelingen	214
Refleksjoner over ansvar, skyld og skyldfølelse.....	218
Skam og omdømme	225
Epilog – å leve med feilene.....	229
Avslutning.....	233
11 Ansatser til en bærekraftig profesjonsetikk	235
Hvem gjelder funnene for?	235
Helsearbeiderens perspektiv	236
Det første forskningsspørsmålet	237
<i>Et utgangspunkt i profesjonsansvar</i>	237
<i>Hjelperidentitet og hjelperrolle</i>	240

Det andre forskningsspørsmålet	241
<i>Ansvar og skyld</i>	241
<i>Skylden og skyldfølelsen</i>	242
<i>Skammen og nivelleringen</i>	243
Bærekraftig etikk i moralske risikosoner	244
<i>Hva er moralske risikosoner?</i>	244
<i>Hva er bærekraftig profesjonsetikk?</i>	245
Praktiske premisser for etisk bærekraftig profesjonsetikk	247
Hvordan kan det se ut i praksis?	249
<i>Stedet for håndtering</i>	249
<i>Gjennomgangen</i>	250
Hva står på spill?	251
Referanser	253